

Følgeskriv dater 1/12-92

Sammene Fjellbakk Trappé.

102606

HVA MED KRIGSBARNA?

Minnet om nazistenes jødeforfølgelser er nettopp markert. Statsminister, utenriksminister og stortingspresident har uttalt seg om det uhyrlige i at mennesker blir forfulgt på grunn av sin rase eller opprinnelse. Jeg undres: Hvor historieløs går det egentlig an å bli? Er det fullstendig ukjent for disse toppolitikerne at det i Riksarkivets skuffer ligger en plan, utarbeidet av et statlig utvalg, for hvordan Etterkrigs-Norge skulle beskytte seg mot rundt 10 000 norske borgere som ble ansett som potensielt farlige på grunn av sin herkomst. Over nesten 200 sider drøftet utvalget ulike tiltak: Deportering, segregering, internering, institusjonalisering, fratagelse av identitet, forbud mot kontakt med familie, psykologisk og psykiatrisk forskning på enkeltindivider, disiplinering, indoktrinering og systematisk påvirkning til selvforakt. Det groteske er at alle de individene som skulle utsettes for denne systematiske forfølgelsen befant seg i aldersgruppen 0-4 år og hadde bare ett felles kjennetegn: Deres far var tysker eller innrullert i den tyske krigsmakt.

Over halvparten av de norske jødene unnslopp fangetransportene til Tyskland. Men også mange av dem som unngikk dødsleirene sliter med psykiske skader på grunn av de påkjenninger de har gjennomgått. Også mange av krigsbarna slapp unna de systematiske forfølgelsene. Det finnes imidlertid ingen statistikk som viser hvor mange som ble plassert på barnehjem og i psykiatriske institusjoner eller ble bortadoptert mot familiens vilje. Jøder som overlevde dødsleirene har drevet egenterapi ved å skrive bok. Noen få krigsbarn er kommet så langt at de anonymt forteller sin historie i ukebladens spalter "fra virkeligheten". De fleste krigsbarn klarer ikke engang det. Sårene er for dype, traumene for sterke.

Kravet om at de ansvarlige for jødeforfølgelsene måtte straffes kom lenge før omfanget var klarlagt. I Nürnberg ble det vist bilder og hørt vitneprov om uhyrlighetene i dødsleirene - og arkitekten ble dømt som hovedansvarlig. Krigsbarnet "Sol"s skjebne rullet over norske TV-skjermer - og en samlet opinion krevde pleierne stilt for retten! Mange av de ansvarlige for krigsbarnforfølgelsene er borte nå, men noen er verken eldre eller svakeligere enn Erich Honecker, som nå står til ansvar for drap som han beviselig personlig ikke hadde ønsket.

I 1959 utbetalte Forbundsrepublikken Tyskland en erstatning på 60 millioner D-mark som ble fordelt til norske statsborgere som var blitt forfulgt på grunn av rase, tro eller verdensanskuelse og etterlatte etter de som ble drept under

forfølgelsene. En gruppe krigsbarn har nylig søkt Stortinget om billighetserstatning. De møtte en kald skulder. Men når omfanget av den omhyggelig planlagte krigsbarnforfølgelsen blir kjent, må kanskje en del av de midler som idag kanaliseres til tiltak for opplæring av andre land i demokrati og menneskerettigheter omfordes til å dekke erstatningen til de borgere av eget land som er blitt rammet av den politikk som er blitt ført i Norge på dette feltet. Kanhende bør "Innstilling fra Krigsbarnutvalget 9.7.-3.11.1945" oversettes til engelsk til skrekk og advarsel for FN-organer som arbeider for menneskerettighetene på Balkan og i Baltikum og til nytte for regimer som trenger en ideologisk overbygning over sin "etniske rensing"?.

Synnøve Fjellbakk Taftø

Synnøve Fjellbakk Taftø
Valkyriegt 7
0366 Oslo

1. desember 1992

Aftenpostens redaksjon,

Vedlagt sendes et leserinnlegg som jeg håper dere kan ta inn. Innlegget er foreløpig bare sendt til Aftenposten, men saken som sådan fortjener langt større oppmerksomhet og jeg håper at avisen kan sette ressurser inn på å lage et større oppslag om saken. Jeg har selv foreløpig ikke undersøkt hvordan utvalgsinnstillingen ble behandlet eller hvilke tiltak som eksplisitt ble godkjent av regjering eller Storting. Mange av tiltakene var vel for øvrig satt i verk da innstillingen forelå i november 1945, slik at det i realiteten blir snakk om en etterhåndsgodkjenning. Dersom dere vil arbeide med saken, kan dere kontakte meg på telefon 34 39 83 i arbeidstiden for nærmere opplysninger.

Med hilsen

1. 12. 92 Kjære Baurseth & Co,

Synnøve F. Taftø

Sender dere kopi av mitt brev av i dag til Aftenposten. Avisinnlegget kan dere prøve å få inn i lokalavisene rundt omkring i Norge eller bruke i Land og Folk. Jeg håper Aftenposten tar saken opp i hele sin bredde, men kommer også selv til å jobbe litt med problemstillingen.

Hilsen

Synnøve Fjellbakk Taftø

(Konvolutt - klaff)

S.F. Taftø
/o Det Kgl. Utenriksdepartement
Oslo